

Motorlu Araçlardan Çıkan Emisyonlar ve Batarya Dayanıklılığı (Euro 7) Bakımından Motorlu Araçların ve Motorlarının ve Bu Araçlar İçin Tasarlanan Aksam, Sistem ve Ayrı Teknik Ünitelerin Tip Onayına İlişkin Yönetmelik (AB/2024/1257) (24.10.2025 t. 33057 s. R.G.)

Sanayi ve Teknoloji Bakanlığından:

BİRİNCİ BÖLÜM

Başlangıç Hükümleri

Amaç ve kapsam

MADDE 1- (1) Bu Yönetmeliğin amacı; 13/10/1983 tarihli ve 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanununun 29 uncu maddesi uyarınca motorlu araçların yapım ve kullanım bakımından karayolu yapısına ve trafik güvenliğine uyma zorunluluğunu yerine getirmek ve sağlık ve çevrenin korunması amacıyla, araçların motorlarından çıkan gaz emisyonlarının Euro 7 emisyon sınır değerlerini sağlamasını teminen; motorlu araçların, aksam, sistem ve ayrı teknik ünitelerinin CO2 ve kirlletici emisyonlar, yakıt ve elektrik enerjisi tüketimi ve batarya dayanıklılığı açısından Euro 7 emisyon tip onayı ve piyasa gözetimi ve denetimine ilişkin ortak teknik gereklilikler ve idari hükümler ile ilgili usul ve esasları belirlemektir.

(2) Bu Yönetmelik ayrıca; emisyon tip onayı, imalatın uygunluğu, dolaşımda uygunluk, araç üzerinde izleme sistemlerinin piyasa gözetimi ve denetimi, kirlilik kontrol sistemlerinin ve çekiş bataryalarının dayanıklılığına ilişkin kurallar ve ayrıca kurcalamayı sınırlandıran güvenlik hükümleri ve siber güvenlik tedbirleri, CO2 emisyonlarının, elektrik menzilin, yakıt ve elektrik enerjisi tüketiminin ve enerji verimliliğinin doğru bir şekilde belirlenmesine yönelik kuralları da belirlemektedir.

(3) Bu Yönetmelik; 19/4/2020 tarihli ve 31104 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Motorlu Araçlar ve Römorkları ile Bunların Aksam, Sistem ve Ayrı Teknik Ünitelerinin Tip Onayı ve Piyasa Gözetimi ve Denetimi Hakkında Yönetmelik (AB/2018/858)'in 4 üncü maddesinde belirtilen ve bir veya daha fazla aşamada tasarımı ve imal edilenler dâhil olmak üzere, karayollarında kullanımı amaçlanan M1, M2, M3, N1, N2 ve N3 kategorilerindeki motorlu araçlar ile O3 ve O4 kategorisindeki römorkları ve söz konusu araçlar ve römorkları için tasarlanan aksam, sistem ve ayrı teknik üniteleri ve buzda yol tutuş lastikleri hariç olmak üzere 117 sayılı BM/AEK Regülasyonunda belirtilen C1, C2 ve C3 sınıfı lastikleri kapsar.

Dayanak

MADDE 2- (1) Bu Yönetmelik; 13/10/1983 tarihli ve 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanununun 29 uncu maddesine, 5/3/2020 tarihli ve 7223 sayılı Ürün Güvenliği ve Teknik Düzenlemeler Kanununun 4 üncü maddesine ve 1 sayılı Cumhurbaşkanlığı Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesinin 388 inci maddesine dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar

MADDE 3- (1) Bu Yönetmeliğin amaçları bakımından Motorlu Araçlar ve Römorkları ile Bunların Aksam, Sistem ve Ayrı Teknik Ünitelerinin Tip Onayı ve Piyasa Gözetimi ve Denetimi Hakkında Yönetmelik (AB/2018/858)'in 3 üncü maddesinde yer alan tanımlar bu Yönetmeliğin uygulanmasında da geçerli olup söz konusu tanımlara ek olarak bu Yönetmelikte geçen;

- a) Amonyak (NH₃):** Egzoz borusundan salınan amonyağı,
- b) Araç dışı şarj edilebilir hibrit elektrikli araç (OVC-HEV):** Harici bir kaynaktan şarj edilebilen hibrit elektrikli aracı,
- c) Araç dışı şarj edilemeyen hibrit elektrikli araç (NOVC-HEV):** Aracın tahriki amacıyla kullanılan ve harici bir kaynaktan şarj edilemeyen, en az iki farklı enerji dönüştürücüsü ve iki farklı enerji depolama sistemine sahip aracı,
- ç) Araç enerji tüketimi hesaplama aracı (VECTO):** Ağır hizmet araçlarının CO₂ emisyonlarını, yakıt tüketimini, elektrik enerjisi tüketimini ve elektrik menzili belirlemede kullanılan bir simülasyon aracını,
- d) Araç üzerinde izleme sistemi (OBM sistemi):** Araç üzerinde yer alan, egzoz emisyonlarını izleyebilen, egzoz emisyon aşımını tespit edebilen ve bu bilgileri sağlık durumu bilgileriyle birlikte araç dışına iletebilen sistemi,
- e) Araç üzerinde teşhis sistemi (OBD sistemi):** Motorlu Araçlar ve Römorkları ile Bunların Aksam, Sistem ve Ayrı Teknik Ünitelerinin Tip Onayı ve Piyasa Gözetimi ve Denetimi Hakkında Yönetmelik (AB/2018/858)'in 3 üncü maddesinin birinci fıkrasının (1) bendinde tanımlandığı şekilde, bir aracın üzerinde yer alan, araç üzerinde teşhis (OBD) bilgilerini üretebilen ve bu bilgileri araç dışına iletmeye kabiliyetine sahip sistemi,
- f) Araç üzerinde yakıt ve elektrik tüketimini izleme cihazı (OBFCM cihazı):** Bir aracın üzerinde yer alan, araç, motor, yakıt veya elektrik enerjisi ve araç yükü/kütle parametrelerini tespit eden ve bu parametreleri kullanarak yakıt ve elektrik enerjisi tüketim verilerini belirleyen ve araç içinde saklayan ve aracın enerji verimliliğini ve yakıt veya elektrik enerjisi tüketimini belirlemekle ilgili olan diğer parametreleri tespit eden ve kullanan herhangi bir yazılım veya donanımı,
- g) Aşırı egzoz emisyonu sürücü uyarı sistemi:** Bir aracın aşırı egzoz emisyonları hakkında kullanıcıya bilgi sağlamak ve aracın daha fazla kullanılmadan önce onarımını sağlamak üzere tasarlanmış, imal edilmiş ve monte edilmiş bir sistemi,
- ğ) Azot oksit (NO_x):** Egzoz borusundan salınan nitrik oksidin (NO) ve azot dioksitin (NO₂) toplamını,
- h) Batarya dayanıklılığı:** Bir çekiş bataryasının kendi sağlık durumu açısından ölçülen araç içindeki dayanıklılığını,
- ı) Bir römorkun enerji verimliliği:** Bir römorkun, çekici motorlu aracın CO₂ emisyonları, yakıt ve elektrik enerjisi tüketimi, sıfır emisyon menzili, elektrik menzili ve motoru veya elektrik motor gücü üzerindeki etkisine ilişkin performansını,
- i) Buharlaşma emisyonları:** Egzoz emisyonlarından yayılan hidrokarbon buharları hariç olmak üzere, bir aracın yakıt sisteminden yayılan hidrokarbon buharlarını,
- j) Buzda yol tutuş lastiği:** Şiddetli kar koşullarında kullanılmak üzere ve ayrıca yüzeyi buzla kaplı yollar üzerinde kullanılmak üzere tasarlanmış olan ve 117 sayılı BM/AEK Regülasyonunda belirtilen gereklilikleri yerine getiren C1 sınıfı kar lastiğini,
- k) Çekiş bataryası:** Temel amacı aracı tahrik etmek olan ve enerji depolayan bir batarya sistemini,
- l) Çevresel araç pasaportu (EVP):** Kirlenici emisyon sınırları seviyesi, CO₂ emisyonları, yakıt tüketimi, elektrik enerjisi tüketimi, elektrik menzili, motor veya elektrikli motor gücü, batarya ömrü ve diğer ilgili değerler dâhil olmak üzere, bir aracın tescil anındaki çevresel performansına ilişkin bilgileri içeren dijital biçimdeki kaydı,
- m) Dayanıklılık:** Bir sistemin veya cihazın, aksamın veya aracın herhangi bir parçasının belirli bir süre boyunca gerekli performansını koruyabilme yeteneğini,
- n) Dolaşımda uygunluk (ISC):** Bu Yönetmelikte belirtilen dayanıklılık gerekliliklerine uygunluğun doğrulanması amacıyla, hizmete sunulan araçlar ile aksam, sistem veya ayrı teknik üniteler üzerinde gerçekleştirilen faaliyetleri,
- o) Dünya çapında uyumlaştırılmış geçici sürüş çevrimi veya WHTC:** 49 sayılı BM/AEK Regülasyonunun Ek 4'ünün madde 7.2.1 inci maddesi uyarınca dünya çapında uyumlaştırılmış geçici sürüş çevrimini,
- ö) Dünya çapında uyumlaştırılmış sabit durum sürüş çevrimi veya WHSC:** 49 sayılı BM/AEK Regülasyonunun

Ek 4'ünün madde 7.2.1 inci maddesi uyarınca dünya çapında uyumlaştırılmış sabit durum sürüş çevrimini,

p) Düşük ayıraç sürücü uyarı sistemi: Tüketilebilir ayıraç seviyesinin düşük olduğunu kullanıcıya bildirmek ve ayıraç kullanılmasını sağlamak üzere tasarlanmış, imal edilmiş ve bir araca takılmış sistemi,

r) Egzoz dışı emisyonlar: Buharlaşıma, lastik aşınması ve fren emisyonlarını,

s) Egzoz emisyonları: Motorlu aracın egzoz borusundan veya motordan kaynaklanan ve CO₂, gaz, katı, sıvı bileşikler ve karter emisyonlarını kapsayan emisyonu,

ş) Elektrik enerjisi tüketimi: Bir aracın belirli kullanım koşulları altında çekiş bataryasından veya bataryalarından gelen elektrik enerjisini kullanma oranını,

t) Elektrik menzili: Çekiş bataryası tükenene kadar şarj tüketme çalışma koşulunda kat edilen mesafeyi,

u) Emisyon tip onayı: CO₂ ve kirletici emisyonlar, yakıt ve elektrik enerjisi tüketimi ve batarya dayanıklılığı açısından bu Yönetmeliğin idari hükümlerine ve teknik gerekliliklerine uygun bir AB tip onayını,

ü) Emisyonlar: Bir motorlu aracın egzoz emisyonlarını veya egzoz dışı emisyonlarını,

v) Formaldehit (HCHO): Egzoz borusundan salınan formaldehiti,

y) Fren parçacık emisyonları: Bir aracın fren sisteminden çıkan parçacıkları,

z) Gaz halindeki kirleticiler: Karbondioksit (CO₂) hariç olmak üzere gaz halindeki kimyasal türlerinin emisyonlarını,

aa) Gerçek sürüş emisyonları (RDE): Aracın EK-III'ün Tablo 1'inde ve Tablo 2'sinde belirtilen koşullar altındaki emisyonlarını,

bb) Hibrit araç (HV): En az iki farklı kategoride tahrik enerjisi dönüştürücüsü ve en az iki farklı kategoride tahrik enerjisi depolama sistemi ihtiva eden bir aktarma organıyla teçhiz edilmiş aracı,

cc) Hibrit elektrikli araç (HEV): Tahrik enerjisi dönüştürücülerinden birinin elektrikli makine olduğu hibrit aracı,

çç) İmalatın uygunluğu (CoP): Piyasaya arz edilen ürünlerin bu Yönetmelikte belirtilen gerekliliklere uygun olmasını sağlamak amacıyla imalatçının tesislerinde seçilen yeni araçlar, ayrı teknik üniteler veya aksamlar üzerinde gerçekleştirilen faaliyetleri,

dd) Kar lastiği: Sırt deseni, lastik taban bileşimi veya yapısı esas olarak çamur ve kar koşullarında araç hareketini başlatma ve kontrol etme yeteneği açısından, normal bir lastikten daha iyi bir performans elde etmek üzere tasarlanmış lastiği,

ee) Karbondioksit (CO₂): Egzoz borusundan salınan karbondioksiti,

ff) Karbonmonoksit (CO): Egzoz borusundan salınan karbonmonoksiti,

gg) Karter emisyonları: Bir motorun içindeki veya dışında yer alan ve yağ karterine iç veya dış kanallarla bağlı olan bölgelerden kaynaklanan gaz halindeki kirleticileri,

ğğ) Kendi imalat tesisi: İmalatçının yeni araçları ve ilgili olduğunda ihraç edilmesi planlanan araçları üretme veya monte etme amacıyla kullandığı imalat veya montaj tesisini,

hh) Kendi tasarım merkezi: Komple aracın tasarlandığı ve geliştirildiği ve imalatçının kontrolü ve kullanımı altında olan tesisi,

ıı) Kilometre sayacı: Aracın imalatından bu yana kullanılarak kat ettiği toplam mesafeyi gösteren göstergesi,

ii) Kirletici emisyonlar: CO₂ emisyonları dışındaki egzoz emisyonları ve egzoz dışı emisyonları,

jj) Kirlilik kontrol cihazı: Bir araçta kirletici emisyonları kontrol altında tutan veya sınırlandıran cihazı,

kk) Kirlilik kontrol sistemleri: Tüm kontrol üniteleri ve bunların kullanımını yöneten yazılım dâhil olmak üzere, bir

araç içine takılı kirlilik kontrol cihazlarını,

ll) Kurcalama: Motorun veya elektrik motorunun, araç kirliliği kontrol cihazlarının ve sisteminin, tahrik sisteminin, çekiş bataryasının, kilometre sayacının, OBFCM cihazının, OBD veya OBM sisteminin, bu sistemlerin herhangi bir yazılımının veya diğer mantıksal kontrol elemanlarının ve bunların verilerinin, aracın bu Yönetmelik gerekliliklerini karşılayamamasına neden olacak şekilde devre dışı bırakılması veya değiştirilmesini,

mm) Küçük ölçekli imalatçı: Her takvim yılında Avrupa Birliği ve Türkiye'de tescil edilen M1 kategorisinde 10.000'den az yeni motorlu araç, veya N1 kategorisinde 22.000'den az yeni motorlu araç, veya M2 ve M3 kategorilerinde toplam 450'den az yeni motorlu araç veya N2 ve N3 kategorilerinde toplam 6.000'den az yeni motorlu aracın imalatçısı olan ve;

- 1) Bağlı imalatçılar grubunun bir parçası olmayan veya,
- 2) Avrupa Birliği ve Türkiye'de tescil edilen toplamda M1 kategorisinde 10.000'den az yeni motorlu araç, veya N1 kategorisinde 22.000'den az yeni motorlu araç, veya M2 ve M3 kategorilerinde toplam 450'den az yeni motorlu araç veya N2 ve N3 kategorilerinde toplam 6.000'den az yeni motorlu araçtan sorumlu olan bağlı imalatçılar grubunun bir parçası olan veya,
- 3) Bağlı imalatçılar grubunun bir parçası olan ancak kendi imalat tesisini ve kendi tasarım merkezini işleten, bir imalatçıyı,

nn) Lastik aşınması: Aşınma süreci nedeniyle lastikten kaybedilen ve ortama salınan malzemenin kütlesini,

oo) Metan (CH₄): Egzoz borusundan salınan metanı,

öö) Metan olmayan hidrokarbonlar (NMHC): Metan hariç olmak üzere egzoz borusundan salınan toplam hidrokarbonları,

pp) Metan olmayan organik gazlar (NMOG): Metan hariç olmak üzere, egzoz borusundan salınan oksijenli ve oksijensiz hidrokarbonların toplamını,

rr) Motor: Bir aracın içten yanmalı motorunu,

ss) Nitroz oksit (N₂O): Egzoz borusundan salınan nitroz oksiti,

şş) Onay veren onay kuruluşu: Emisyon tip onayını veren onay kuruluşunu,

tt) On µm'den az parçacıklı madde (PM₁₀): Çapı 10 µm'den küçük olan parçacıklı maddeyi,

uu) Orijinal kirlilik kontrol sistemleri: İlgili araç için verilen tip onayının kapsadığı bir kirlilik kontrol sistemi veya bu sistemlerin bir araya getirilmesini,

üü) Özel kullanım amaçlı lastik: Hem yolda hem de arazide karma kullanım amacıyla veya başka bir özel görev amacıyla, ancak özellikle aracı arazi koşullarında başlatıp hareket halinde tutmak için tasarlanmış bir lastiği,

vv) Parçacık sayısı (PN): Egzoz borusundan veya frenlerden salınan katı parçacıkların toplam sayısını,

yy) Parçacıklı madde (PM): Egzoz borusundan veya frenlerden salınan ve bir filtre ortamında toplanan herhangi bir maddeyi,

zz) PN₁₀: Egzoz borusundan veya frenlerden salınan ve çapı 10 nm veya daha büyük olan katı parçacıkların toplam sayısını,

aaa) Sade elektrikli araç (PEV): Tahrik enerjisi dönüştürücüleri olarak yalnızca elektrikli makineler ve tahrik enerjisi depolama sistemleri olarak yalnızca yeniden şarj edilebilir elektrik enerjisi depolama sistemleri ihtiva eden bir aktarma organıyla teçhiz edilmiş aracı,

bbb) Sade içten yanmalı motorlu araç (ICEV): Hidrojenle çalışanlar da dâhil olmak üzere, tüm tahrik enerjisi dönüştürücülerinin içten yanmalı motorlar olduğu aracı,

ccc) Sağlık durumu (SOH): Sertifikalı veya yeniyken belirlenen performansın yüzdesi olarak belirtilen ve bir aracın veya çekiş bataryasının kendi ürün ömrü içindeki belirli bir noktada, belirli bir performans metriğinin ölçülen veya tahmin edilen durumunu,

ççç) Sanal coğrafi sınırlama teknolojileri: Hibrit bir aracın içten yanmalı motor kullanılarak çalıştırılmasına izin vermeyen, yani belirli bir coğrafi alan içinde kullanıldığında sıfır emisyon modunu etkinleştirmeye yönelik teknolojileri,

ddd) Seçenek: Bu Yönetmelikte belirtilen ve imalatçıların kendi imal ettikleri araçlar için karşılık gelen tanımlamayı kullanabilmeleri amacıyla uymayı seçebilecekleri bir dizi ek gerekliliği,

eee) Sıfır emisyon menzili: PEV'ler için elektrik menziline karşılık gelen ve bir aracın sıfır egzoz emisyonuyla kat edebileceği maksimum mesafeyi,

fff) Sıfır emisyon modu: Hibrit bir aracın içten yanmalı motor kullanılmadan sürüldüğü, seçilebilir bir modu,

ggg) Şiddetli kar koşullarında kullanım amaçlı lastik: Sırt deseni, lastik taban bileşimi veya yapısı özellikle şiddetli kar koşullarında kullanılmak üzere tasarlanmış bir kar lastiğini veya özel amaçlı lastiği,

ğğğ) Toplam hidrokarbonlar (THC): Egzoz borusundan salınan toplam hidrokarbonları,

hhh) Ultra küçük ölçekli imalatçı: Bir önceki takvim yılında Avrupa Birliği ve Türkiye'de tescil edilen M1 kategorisinde 1.000'den az yeni motorlu araç veya N1 kategorisinde 1.000'den az yeni motorlu araç üreten küçük ölçekli bir imalatçıyı,

ııı) Uygunluk beyanı (Beyan): Belirli bir araç tipi veya grubu, aksam veya ayrı teknik ünitelerin bu Yönetmeliğin gerekliliklerine uygun olduğuna dair imalatçının beyanını,

iii) Yakıt hücreli araç (FCV): Tahrik enerjisi dönüştürücüsü/dönüştürücüleri olarak yalnızca yakıt hücresi/hücreleri ve elektrikli makine/makineler ihtiva eden bir aktarma organıyla teçhiz edilmiş aracı,

jjj) Yakıt hücreli hibrit araç (FCHV): Tahrik enerjisi depolama sistemleri olarak en az bir yakıt depolama sistemi ve en az bir şarj edilebilir elektrik enerjisi depolama sistemi ihtiva eden bir aktarma organıyla teçhiz edilmiş yakıt hücreli aracı,

kkk) Yakıt hücresi: Kimyasal enerjiyi (girdi) elektrik enerjisine (çıkıtı) veya elektrik enerjisini kimyasal enerjiye dönüştüren bir enerji dönüştürücüsünü,

III) Yakıt tüketimi: Bir aracın belirli kullanım koşulları altında yakıt kullanma oranını,

mmm) Yanıltıcı cihaz: Araç yasal bir test kapsamında olmadığı zaman kullanıldığında bu Yönetmeliğin gerekliliklerine uygun olmamasına neden olan ve aracın test edildiğinde aracın uyumlu gibi görünmesine neden olan ya da sensörler, yakıt veya elektrik enerjisi tüketimi, elektrik menzili ve batarya dayanıklılığı ile ilgili verileri yanıltan her tür tasarım unsurunu,

nnn) Yanıltma stratejisi: Araç yasal bir test kapsamında olmadığı zaman kullanıldığında bu Yönetmeliğin gerekliliklerine uygun olmamasına neden olan ve aracın test edildiğinde aracın uyumlu gibi görünmesine neden olan ya da sensörler, yakıt veya elektrik enerjisi tüketimi, elektrik menzili ve batarya dayanıklılığı ile ilgili verileri yanıltan bir stratejiyi,

ooo) Yedek kirlilik kontrol sistemleri: Orijinal bir kirlilik kontrol sisteminin yerini alması amaçlanan ve ayrı bir teknik ünite olarak onaylanabilen bir kirlilik kontrol sistemi veya bu tür sistemlerin bir araya getirilmesini,

ööö) Yürür vaziyette kütle: Sürücünün, yakıt ve sıvıların kütlesi dahil olmak üzere, kapasitelerinin en az %90'ı kadar dolu olan yakıt tankı/tankları, imalatçının şartnamesi uyarınca standart donanımı takılı olan ve takılı olduğu zaman üstyapının, kabinin, bağlantı tertibatının ve yedek lastiğin/lastiklerin yanı sıra cihazların kütlesi dahil aracın kütlesini,

ifade eder.

İKİNCİ BÖLÜM

İmalatçıların Yükümlülükleri

İmalatçıların araçlar, sistemler, aksam ve ayrı teknik ünitelerin imalatı ile ilgili yükümlülükleri

MADDE 4- (1) İmalatçılar; Avrupa Birliği ve Türkiye’de satışı yapılan, tescil edilen veya hizmete giren yeni araçların bu Yönetmeliğe uygun olarak tip onayına sahip olmasını sağlar. Bu Yönetmelikte belirtilen özel uygulama tarihlerinden itibaren imalatçılar; tip onayı gerektiren motor, çekiş bataryası, fren sistemi, lastik ve yedek kirlilik kontrol sistemi dâhil olmak üzere, Avrupa Birliği ve Türkiye’de satışı yapılan veya hizmete giren kendi imal ettikleri yeni sistem, aksam veya ayrı teknik ünitelerin bu Yönetmeliğe uygun olarak tip onayına sahip olmasını sağlar.

(2) İmalatçılar araçları tasarlarken, imal ederken ve montajını yaparken, bu Yönetmeliğe uygun hareket etmek ve ayrıca EK-III’teki koşullar altında EK-I’deki emisyon sınırlarına, EK-IV’ün Tablo 1’indeki uygunluk belgesinde ve tip onayı dokümanında beyan edilen değerlere aracın ürün ömrü boyunca uymak zorundadır. Söz konusu araçlar “Euro 7” araçlar olarak belirtilir.

(3) İlgisine göre Bakanlık, imalatçılar, komisyon veya tanınmış üçüncü taraflar egzoz emisyon limitlerine uyumu doğrularken; testin uzun süreli sürüş koşullarında gerçekleştirilmesi durumunda, emisyonlar 168 sayılı BM/AEK Regülasyonunda belirtilen uzun süreli sürüş bölümleri ile bölünür.

(4) İmalatçılar; motorlar, elektrik motorları, çekiş bataryaları, fren sistemleri, lastikler ve yedek kirlilik kontrol sistemleri dâhil olmak üzere sistemler, aksam veya ayrı teknik üniteleri EK-III’teki test koşulları altında tasarlarken ve imal ederken, EK-I’deki emisyon sınırları dâhil, bu Yönetmeliğe uymak zorundadır.

(5) İmalatçılar, yanıltıcı cihazlar veya yanıltma stratejileri içeren araçlar tasarlayamaz, imal edemez ve montajını yapamaz.

(6) İmalatçılar; M1, M2, M3, N1, N2 ve N3 kategorilerindeki araçları tasarlarken, imal ederken ve montajını yaparken, aşağıda belirtilen sistem ve cihazlarla birlikte tasarlar, imal eder ve montajını yapar:

- a) Onarımı kolaylaştırmak amacıyla egzoz emisyonu aşımına yol açan arızalı sistemleri veya emisyon performansı ile ilgili aksamın arızalanmasını tespit edebilecek OBD sistemleri.
- b) Egzoz emisyonlarını izleyebilen OBM sistemleri.
- c) Gerçek dünyadaki kendi yakıt ve enerji verimliliğini belirlemekte ihtiyaç duyulan gerçek dünyadaki kendi yakıt ve elektrik enerjisi tüketimlerini ve ilgili parametreleri izleyen OBFCM cihazları.
- ç) Çekiş bataryasının SOH monitörleri.
- d) Aşırı egzoz emisyonu sürücü uyarı sistemleri.
- e) Düşük ayıraç sürücü uyarı sistemleri.
- f) Avrupa Parlamentosu ve Konseyinin 2014/45/EU sayılı Komisyon Tüzüğü uyarınca yapılacak periyodik yola elverişlilik testleri amacıyla, Avrupa Parlamentosu ve Konseyinin 2014/47/EU sayılı Komisyon Tüzüğü uyarınca yapılan teknik yol kenarı denetimler amacıyla ve akıllı ve çift yönlü şarj işlevlerini destekleyebilen tekrar şarj altyapısı ve sabit güç sistemleriyle haberleşmek amacıyla olanlar dâhil olmak üzere, bu Yönetmeliğe uyum açısından üretilen verileri ve OBFCM verilerini araç dışına ileten cihazlar.

(7) İmalatçılar; M1, M2, M3, N1, N2 ve N3 kategorilerindeki araçları, yaşam döngülerinin her aşamasında ortaya çıkabilecek ve aşağıdakileri kurcalamaya yol açabilecek zafiyetleri en aza indirecek şekilde tasarlar, imal eder ve

montajını yapar:

- a) Yakıt ve ayıraç enjeksiyon sistemi.
- b) Motor ve motor kontrol üniteleri.
- c) Çekiş bataryaları ve ilgili yönetim sistemleri.
- ç) Kilometre sayacı.
- d) Kirlilik kontrol sistemleri.
- e) Elektrik motoru ve ilgili kontrol üniteleri.
- f) OBFCM cihazı.
- g) OBD sistemi.
- ğ) OBM sistemi.
- h) EVP.

(8) İmalatçılar; tip onayı aşamasında mevcut en iyi bilgilere dayanarak, yedinci fıkradaki zafiyetlerin kötüye kullanılması olasılığını mümkün olan en geniş ölçüde önler. Böyle bir zafiyet bulunduğunda imalatçılar, yazılım güncellemesi veya diğer uygun yollarla bu zafiyeti gidermek için, teknolojinin güncel durumunu dikkate alarak mümkün olan tüm önlemleri alır.

(9) İmalatçılar; kendi teknik gerekliliklerini karşılayan satış sonrası uyumlu yedek parçaları geliştirmek, monte etmek ve devreye almak için gereken bilgi, araç veya süreçlere kurcalamaya karşı koruma gerekçesiyle erişimi engelleyemez. Birinci cümleinin istisnası olarak, söz konusu kurcalamaya karşı koruma endişelerini gidermede orantılı bir yol olduğunun gösterilmesi durumunda bilgi, araç ve süreçlere erişim engellenebilir.

(10) Araç tipine ilişkin çevresel veriler ve her bir aracın çevresel performansı kullanıcılara sunulur ve uygun durumlarda araç içinde görüntülenir. Bu veriler, ürün ömrü değerleri ve çekiş bataryasının sağlık durumu dâhil olmak üzere EVP, OBM sistemi ve OBFCM cihazından gelen verileri kapsar.

(11) İmalatçılar; 155 sayılı BM/AEK Regülasyonu uyarınca siber güvenlik önlemleri olarak, emisyonlara ve batarya dayanıklılığına ilişkin verilerin güvenli bir şekilde iletilmesini sağlar.

İmalatçıların araçların imalatı ve adlandırılmasıyla ilgili seçenekleri

MADDE 5- (1) Araçların sanal coğrafi sınırlama teknolojilerine sahip içten yanmalı motorlarla donatılmış olması durumunda imalatçılar, bu araçları “Euro 7G” araçlar olarak adlandırabilir. İmalatçılar, çekiş bataryaları neredeyse boş olduğunda kullanıcıyı bilgilendirmek ve sanal coğrafi sınırlama alanı içinde sıfır emisyon modundayken ilk uyarıdan itibaren 5 kilometre içinde şarj edilmezse aracı durdurmak için bu araçlara bir sürücü uyarı sistemi takar. Bu sanal coğrafi sınırlama teknolojilerinin uygulandığı, tip onayı aşamasında onay kuruluşuna gösterilir ve aracın ürün ömrü boyunca doğrulanır.

(2) İmalatçının talebine istinaden; N1 kategorisindeki bir araç tipinden temel alan ve azami kütlesi 3,5 ila 5 ton arasında olan N2 kategorisi araçlar için onay kuruluşu, bu aracın N1 kategorisindeki bir araç tipi için gerekli şartları karşılaması halinde emisyon tip onayı verebilir. Bu araçlar, “Euro 7ext” araçlar olarak adlandırılır.

(3) İmalatçılar, birinci ve ikinci fıkralardaki özelliklerin bir arada kullanıldığı araçlar imal edebilir ve bunları “Euro 7Gext” araçlar olarak adlandırabilir.

Araçlar, sistemler, aksam ve ayrı teknik üniteler için dayanıklılık gereklilikleri

MADDE 6- (1) İmalatçılar; Avrupa Birliği ve Türkiye'de satışı yapılan, tescil edilen veya hizmete giren ürettikleri araçların, EK-III'teki test koşulları altında kullanıldığında EK-I'deki emisyon sınırlarına, EK-IV'ün Tablo 1'indeki aracın ürün ömrü boyunca uymasını ve EK-II'deki batarya dayanıklılığına ilişkin asgari performans gerekliliklerine uymasını sağlar.

(2) İmalatçılar; birinci fıkrada bahsedilen araçların, EK-IV'teki CO2 emisyonu, yakıt ve elektrik enerjisi tüketimi ve enerji verimliliğine ilişkin bu Yönetmelik kapsamında beyan edilen değerlere aracın ürün ömrü boyunca uymasını sağlar.

(3) İmalatçılar; birinci fıkrada bahsedilen araçlara takılan OBFCM cihazları ile OBD ve OBM sistemleri ve kurcalamaya karşı tedbirlerin tasarım ve işlevselliğinin bu Yönetmeliğe uygun olmasını, ayrıca bu cihaz, sistem ve tedbirlerin bu araçlar kullanımda olduğu sürece devre dışı bırakılamamasını sağlar.

(4) Birinci, ikinci ve üçüncü fıkralardaki gereklilikler, araçların çalışmasında kullanılan yakıt veya enerji kaynağının tipinden bağımsız olarak uygulanır. Bu gereklilikler, bu araçlar için tasarlanan tüm aksam ve ayrı teknik üniteler için de geçerlidir.

(5) Bir aracın ilave ürün ömrü boyunca birinci fıkradaki gerekliliklere uyumunun doğrulanması amacıyla; EK-I'deki gaz halindeki kirleticilerin sınırları, EK-IV'ün Tablo 2'sindeki dayanıklılık çarpanları kullanılarak ayarlanır.

(6) İmalatçı tarafından araçlara takılan OBM sistemleri aşağıdakileri yapabilecek kabiliyette olur:

a) M2, M3, N2 ve N3 kategorilerindeki araçlardan çıkan tüm NOx, NH3 ve PM egzoz emisyonlarını, M1 ve N1 kategorilerindeki araçlardan çıkan tüm NOx ve PM egzoz emisyonlarını izleyip kaydedebilmeli ve EK-I'deki ilgili egzoz emisyon sınır değerlerinin en az 2,5 katının aşıldığını tespit edebilmelidir.

b) Avrupa Parlamentosu ve Konseyinin 2014/45/EU sayılı Komisyon Tüzüğü uyarınca periyodik yola elverişlilik testi ve Avrupa Parlamentosu ve Konseyinin 2014/47/EU sayılı Komisyon Tüzüğü uyarınca yapılan teknik yol kenarı denetimi amaçları da dahil olmak üzere, aracın egzoz emisyon performansı ve batarya dayanıklılık verilerine ilişkin verilerin OBD portu üzerinden iletilmesi ve araç tiplerinin uyumluluğunun izlenmesi amacıyla anonim olarak kablosuz olarak iletebilmelidir.

c) Egzoz emisyonları önemli ölçüde aşıldığında sürücü uyarı sistemini harekete geçirerek, araçların devam eden yolculuğunu tamamlamasını engellemeden, zamanında onarım yapılmasını sağlamak için uyumlu yöntemler kullanabilmeli ve böylece yol güvenliği sorunlarını önleyebilmelidir.

(7) Birinci fıkradaki araçlara imalatçılar tarafından takılan OBFCM cihazları, kaydettikleri tüm yasal olarak zorunlu araç verilerini OBD girişi üzerinden ve kablosuz olarak iletebilecek kabiliyette olur.

(8) Bir araç, sistem, aksam veya ayrı teknik ünitenin ciddi bir risk teşkil etmesi veya bu Yönetmeliğin gerekliliklerine ilişkin uyumsuzluk göstermesi durumunda; imalatçılar bunu fark ettikleri andan itibaren, ciddi riski ortadan kaldırmak veya bu Yönetmeliğe uyumu sağlamak amacıyla, söz konusu araç, sistem, aksam veya ayrı teknik ünitenin onarımı veya değiştirilmesi dâhil olmak üzere gerekli düzeltici tedbirleri derhal uygular. İmalatçılar ve diğer iktisadi işletmeciler, Motorlu Araçlar ve Römorkları ile Bunların Aksam, Sistem ve Ayrı Teknik Ünitelerinin Tip Onayı ve Piyasa Gözetimi ve Denetimi Hakkında Yönetmelik (AB/2018/858)'i buna göre uygular. İmalatçılar, tip onayını veren onay kuruluşuna uyumsuzluğu derhal bildirir ve gerekli ayrıntıları sunar.

İmalatçıların emisyon tip onayı ile ilgili yükümlülükleri

MADDE 7- (1) Emisyon tip onayı sırasında emisyon tip onayı kurallarına uygunluğun gösterilmesi amacıyla; imalatçılar EK-V'in Tablo 1, Tablo 3, Tablo 5, Tablo 7, Tablo 9 ve Tablo 11'indeki testleri gerçekleştirir. İmalatın bu Yönetmelik gerekliliklerine uygunluğunu doğrulamak amacıyla araçlar, aksam ve ayrı teknik üniteler onay kuruluşu veya imalatçı tarafından imalatçının tesislerinde seçilecektir. Dolaşımda uygunluk, EK-IV'ün Tablo 1'indeki şekilde

aracın ürün ömrü boyunca kontrol edilir.

(2) İmalatçılar; EK-V'teki gibi RDE, CO2 ortam sıcaklığı düzeltmesi, OBD ve OBM sistemleri, emisyonlar ve batarya dayanıklılığı, sürekli veya periyodik yenilenme, kurcalamanın önlenmesi ve karter emisyonları gerekliliklerine ilişkin olarak onay kuruluşuna imzalı bir uygunluk beyanı sunar. İmalatçılar, sanal coğrafi sınırlama seçeneğinin seçildiği durumlarda, onay kuruluşuna bu seçeneğin kullanımına ilişkin imzalı bir uygunluk beyanı sunar.

(3) Bakanlık; EK-V'teki gibi imalatın uygunluğu, dolaşımda uygunluk veya piyasa gözetimi ve denetimi sırasında araç tipinin uygunluğunu doğrulamak amacıyla, bu araç tipini teste tabi tutabilir.

(4) İmalatçılar; uygunluk belgesi ve tip onay dokümanları gibi kaynaklardan ilgili verileri alarak, her araç için bir EVP düzenler ve bu pasaportu araçla birlikte alıcıya teslim eder. İmalatçılar, EVP verilerinin araç elektronik sistemlerinde veya QR koduyla ya da benzeri bir yöntemle görüntülenebilmesini ve EVP verilerinin araç içinden dışarıya iletilebilmesini sağlar.

(5) Çok aşamalı tip onayı söz konusu ise; emisyon tip onayı, imalatın uygunluğu ve dolaşımda uygunluk için Motorlu Araçlar ve Römorkları ile Bunların Aksam, Sistem ve Ayrı Teknik Ünitelerinin Tip Onayı ve Piyasa Gözetimi ve Denetimi Hakkında Yönetmelik (AB/2018/858)'in 13 üncü maddesinin ikinci fıkrası uygulanır.

Küçük ölçekli imalatçılar için özel kurallar

MADDE 8- (1) Küçük ölçekli imalatçılar; kirletici emisyonlarla ilgili olarak EK-V'in Tablo 1, Tablo 3, Tablo 5, Tablo 7, Tablo 9 ve Tablo 11'indeki testlerin yerine uygunluk beyanı verebilir. Küçük ölçekli imalatçılar tarafından üretilen ve piyasaya arz edilen araçların dolaşımda uygunluk ile piyasa gözetimi ve denetimi açısından uygunluğu, EK-V'in Tablo 2, Tablo 4, Tablo 6, Tablo 8, Tablo 10 ve Tablo 12'sine göre test edilebilir. EK-V'teki imalatın uygunluğu testlerine gerek yoktur. 4 üncü maddenin altıncı fıkrasının (b), (c) ve (d) bentleri, M1 veya N1 kategorisi araçların küçük ölçekli imalatçıları için geçerli değildir.

(2) Ultra küçük ölçekli imalatçılar; dolaşımda uygunluk ile piyasa gözetimi ve denetimi amaçları doğrultusunda, EK-l'deki emisyon sınırlarına uygunluğu gerçek sürüş çevrimleri temelinde yolda veya laboratuvar testlerinde gösterir.

Tip onaylı motora sahip araçlar için özel kurallar

MADDE 9- (1) Tip onaylı bir motora sahip M2, M3, N2 veya N3 kategorisi bir araç tipinin onayı durumunda, araç imalatçısı emisyon tip onayından sorumlu olur. Bu yükümlülük aynı zamanda motorun araç üzerine montajını da kapsar. Motorun montajının motor imalatçısı tarafından teslim edilen motor montajı şartnamesine uygun olduğu ve araç imalatçısı ile motor imalatçısı arasında önceden yapılan bir sözleşmeye tabi olduğu durumda; motor imalatçısı, dolaşımda uygunluk gerekliliklerine uygunluğun gösterilmesinden sorumlu olabilir.

(2) Aracın onaylı bir motora sahip olması durumunda; motor imalatçısı, araç imalatçısının muaf tutulduğu EK-V'in Tablo 3'ündeki araçla ilgili tip onayı ve imalatın uygunluğu testlerini gerçekleştirir. Motor imalatçısı ayrıca; araç imalatçısının sorumlu olduğu CO2 tespitin yapılması hariç olmak üzere, motor imalatçısının aracın dolaşımda uygunluk gerekliliklerine uygun olduğunu göstermekten sorumlu olduğu dolaşımda uygunlukla ilgili testleri de yapar.

(3) Tip onaylı bir motorun takılı olduğu araçların tip onayı ve dolaşımda uygunluk testlerine ilişkin idari gereklilikler; özellikle dikkate alınacak motor tip onayının özelliklerini, motor imalatçısı tarafından araç imalatçısına verilmesi gereken bilgileri ve dolaşımda uygunluk sorumluluğunun verilmesini kapsar.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Yönetmelik Kapsamındaki Kuruluşların Emisyon Tip Onayı ile

Piyasa Gözetimi ve Denetimine İlişkin Yükümlülükleri

Emisyon tip onayı, imalatın uygunluğu, dolaşımda uygunluk ile piyasa gözetimi ve denetimi

MADDE 10- (1) Onay kuruluşu; araç tiplerine, sistemlere, aksam ve ayrı teknik ünitelere emisyon tip onayı vermek ve imalatçıların EK-V uyarınca imalatın uygunluğu ve dolaşımda uygunluk gerekliliklerine uyup uymadığını doğrulamak amacıyla test, kontrol ve muayeneleri gerçekleştirmek üzere gereken tedbirleri alır.

(2) Piyasa gözetimi ve denetimi kuruluşu, piyasa gözetimi ve denetimi kontrollerini Motorlu Araçlar ve Römorkları ile Bunların Aksam, Sistem ve Ayrı Teknik Ünitelerinin Tip Onayı ve Piyasa Gözetimi ve Denetimi Hakkında Yönetmelik (AB/2018/858)'in 8 inci maddesine ve EK-V'deki Tablo 2, Tablo 4, Tablo 6, Tablo 8, Tablo 10 ve Tablo 12'ye uygun olarak gerçekleştirir.

(3) 14 üncü maddenin sekizinci fıkrasındaki uygulama mevzuatının tamamına uygun olduğu durumda; imalatçı talep ederse onay kuruluşları, M1 veya N1 kategorisindeki yeni bir araç tipi için AB emisyon tip onayı veya ulusal emisyon tip onayı vermeyi reddetmez veya bu Yönetmeliğe uygun olan tip onayı mevcut aracın tescili, satışı veya hizmete girmesi yasaklanmaz. 14 üncü maddenin dokuzuncu fıkrasındaki uygulama mevzuatının tamamına uygun olduğu durumda; imalatçı talep ederse onay kuruluşları, M2, M3, N2 veya N3 kategorisindeki yeni bir araç tipi için veya bu araçlar için tasarlanan motor için AB emisyon tip onayı veya ulusal emisyon tip onayı vermeyi reddetmez veya bu Yönetmeliğe uygun olan tip onayı mevcut aracın veya motorun tescili, satışı veya hizmete girmesi yasaklanmaz.

(4) 29/11/2026 tarihinden itibaren ilk defa tip onayı alacak M1 veya N1 kategorisinde yer alan araçlar bu Yönetmeliğe uygun değilse; CO2 ve kirletici emisyonlar, yakıt ve elektrik enerjisi tüketimi veya batarya dayanıklılığı gibi gerekçelerle, bu tür yeni tip araçlara AB emisyon tip onayı veya ulusal emisyon tip onayı belgesi verilmez.

(5) 29/11/2027 tarihinden itibaren tip onayı mevcut M1 veya N1 kategorisinde yer alan araçlar bu Yönetmeliğe uygun değilse; CO2 ve kirletici emisyonlar, yakıt ve elektrik enerjisi tüketimi veya batarya dayanıklılığı gibi gerekçelerle, bu tür araçların tip onayı belgeleri ve uygunluk belgeleri tescil amaçları bakımından geçerli kabul edilmez ve bu tür araçlar tescil edilmez, satılmaz veya hizmete girmez.

(6) 29/5/2028 tarihinden itibaren ilk defa tip onayı alacak M2, M3, N2 veya N3 kategorisinde yer alan araçlar ve O3 veya O4 kategorisinde yer alan römorklar bu Yönetmeliğe uygun değilse; CO2 ve kirletici emisyonlar, yakıt ve elektrik enerjisi tüketimi veya batarya dayanıklılığı gibi gerekçelerle, bu tür yeni tip araçlara ve römorklara AB emisyon tip onayı veya ulusal emisyon tip onayı belgesi verilmez.

(7) 29/5/2029 tarihinden itibaren tip onayı mevcut M2, M3, N2 veya N3 kategorisinde yer alan araçlar ve O3 veya O4 kategorisinde yer alan römorklar bu Yönetmeliğe uygun değilse; CO2 ve kirletici emisyonlar, yakıt ve elektrik enerjisi tüketimi veya batarya dayanıklılığı gibi gerekçelerle, bu tür araçların tip onayı belgeleri ve uygunluk belgeleri tescil amaçları bakımından geçerli kabul edilmez ve bu tür araçlar tescil edilmez, satılmaz veya hizmete girmez.

(8) Yedinci fıkradaki hükmün istisnası olarak, Avrupa Parlamentosu ve Konseyinin (EU) 2019/1242 sayılı Komisyon Tüzüğü uyarınca 2030 yılı raporlama döneminden itibaren %100 sıfır emisyon hedefi olan ve bu Yönetmeliğe uygun olmayan ancak 3/8/2011 tarihli ve 28014 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Ağır Hizmet Araçlarından Çıkan Emisyonlar (Euro VI) Bakımından Motorlu Araçların ve Motorlarının Tip Onayına İlişkin Yönetmelik ((AT) 595/2009) uyarınca geçerli bir emisyon tip onayına sahip olan tip onayı mevcut M2 veya M3 kategorisi araçların 31/12/2029 tarihine kadar tesciline, satışına veya hizmete girmesine izin verilir.

(9) 1/7/2030 tarihinden itibaren küçük ölçekli imalatçılar tarafından imal edilen tip onayı mevcut M1 veya N1 kategorisinde yer alan araçlar bu Yönetmeliğe uygun değilse; CO2 ve kirletici emisyonlar, yakıt ve elektrik enerjisi tüketimi veya batarya dayanıklılığı gibi gerekçelerle, bu tür araçların tip onayı belgeleri ve uygunluk belgeleri tescil amaçları bakımından geçerli kabul edilmez ve bu tür araçlar tescil edilmez, satılmaz veya hizmete girmez.

(10) 1/7/2031 tarihinden itibaren küçük ölçekli imalatçılar tarafından imal edilen tip onayı mevcut M2, M3, N2 veya N3 kategorisinde yer alan araçlar bu Yönetmeliğe uygun değilse; CO2 ve kirletici emisyonlar, yakıt ve elektrik enerjisi tüketimi veya batarya dayanıklılığı gibi gerekçelerle, bu tür araçların tip onayı belgeleri ve uygunluk belgeleri tescil amaçları bakımından geçerli kabul edilmez ve bu tür araçlar tescil edilmez, satılmaz veya hizmete girmez.

Yönetmelik kapsamındaki kuruluşların sistem, aksam ve ayrı teknik ünitelerin emisyon tip onayıyla ilgili özel yükümlülükleri

MADDE 11- (1) 29/11/2026 tarihinden itibaren bu Yönetmeliğe uygun olarak onaylanan M1 veya N1 kategorisi bir araca takılması amaçlanan bir sistem, aksam veya ayrı teknik ünite bu Yönetmeliğe uygun olarak tip onayı almamışsa; söz konusu sistem, aksam veya ayrı teknik ünitenin satışı veya montajı yasaklanır.

(2) 29/5/2028 tarihinden itibaren bu Yönetmeliğe uygun olarak onaylanan M2, M3, N2 veya N3, kategorisindeki bir araca veya O3 veya O4 kategorisindeki bir römorka takılması amaçlanan bir sistem, aksam veya ayrı teknik ünite bu Yönetmeliğe uygun olarak tip onayı almamışsa; söz konusu sistem, aksam veya ayrı teknik ünitenin satışı veya montajı yasaklanır.

(3) Onay kuruluşları; yedek kirlilik kontrol sistemlerinin AB emisyon tip onaylarının kapsam genişletme onayını, emisyon tip onayı sırasında uygulanan şartlara uygun olarak vermeye devam edebilir. Tip onayı olmadığı sürece bu yedek kirlilik kontrol sistemlerinin satışı veya bir araca takılması yasaklanır.

(4) 1/7/2028 tarihinden itibaren yalnızca bu Yönetmeliğe uygun olan C1 sınıfı lastiklerin yeni tiplerine ilişkin aksam veya ayrı teknik üniteye AB tip onayı verilir. 1/7/2030 tarihinden itibaren bu Yönetmeliğe uygun olmayan C1 sınıfı lastikler piyasaya arz edilmez ve bu Yönetmeliğe uygun olmayan C1 sınıfı lastiklerin takılmış olduğu tip onayı mevcut araçların tescili yapılmaz. Bu Yönetmeliğe uygun olmayan C1 sınıfı lastikler, 30/6/2032 tarihine kadar piyasada bulundurulmaya devam edebilir.

(5) 1/4/2030 tarihinden itibaren yalnızca bu Yönetmeliğe uygun olan C2 sınıfı lastiklerin yeni tiplerine ilişkin aksam veya ayrı teknik üniteye AB tip onayı verilir. 1/4/2032 tarihinden itibaren bu Yönetmeliğe uygun olmayan C2 sınıfı lastikler piyasaya arz edilmez ve bu Yönetmeliğe uygun olmayan C2 sınıfı lastiklerin takılmış olduğu tip onayı mevcut araçların tescili yapılmaz. Bu Yönetmeliğe uygun olmayan C2 sınıfı lastikler, 31/3/2034 tarihine kadar piyasada bulundurulmaya devam edebilir.

(6) 1/4/2032 tarihinden itibaren yalnızca bu Yönetmeliğe uygun olan C3 sınıfı lastiklerin yeni tiplerine ilişkin aksam veya ayrı teknik üniteye AB tip onayı verilir. 1/4/2034 tarihinden itibaren bu Yönetmeliğe uygun olmayan C3 sınıfı lastikler piyasaya arz edilmez ve bu Yönetmeliğe uygun olmayan C3 sınıfı lastiklerin takılmış olduğu tip onayı mevcut araçların tescili yapılmaz. Bu Yönetmeliğe uymayan C3 sınıfı lastikler 31/3/2036 tarihine kadar piyasada bulundurulmaya devam edebilir.

Tüketilebilir ayıraç kullanan sistemlerin ve kirlilik kontrol sistemlerinin işletimi

MADDE 12- (1) İktisadi işletmeciler ve bağımsız işletmeciler araçları ve araçların sistemlerini kurcalayamaz.

(2) Bakanlık; dolaşımda uygunluk veya piyasa gözetimi ve denetimi kontrolleri sırasında, araç imalatçılarının aşırı egzoz emisyonu sürücü uyarı sistemlerini ve düşük ayıraç seviyesi sürücü uyarı sistemlerini doğru bir şekilde kurup kurmadığını ve araçları kurcalamanın mümkün olup olmadığını doğrular.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Uygunluk ile Piyasa Gözetimi ve Denetimi,

Testler ve Beyanlar

Komisyon ve tanınmış üçüncü taraflarca test gerekliliklerinin uygulanması

MADDE 13- (1) Bu Yönetmeliğin EK-V'indeki Tablo 2, Tablo 4, Tablo 6, Tablo 8, Tablo 10 ve Tablo 12'de yer alan dolaşımda uygunluk ile piyasa gözetimi ve denetimi kontrolleri; araçların, aksamın ve ayrı teknik ünitelerin bu Yönetmeliğe uygunluğunu doğrulamak amacıyla Motorlu Araçlar ve Römorkları ile Bunların Aksam, Sistem ve Ayrı Teknik Ünitelerinin Tip Onayı ve Piyasa Gözetimi ve Denetimi Hakkında Yönetmelik (AB/2018/858)'in 9 uncu maddesi uyarınca Komisyon tarafından gerçekleştirilebilecek olup söz konusu Yönetmeliğin 13 üncü maddesinin

onuncu fıkrası uyarınca tanınmış üçüncü taraflarca da gerçekleştirilebilir.

(2) İmalatçılar; bu kontrolleri gerçekleştirmek için gereken verileri, Motorlu Araçlar ve Römorkları ile Bunların Aksam, Sistem ve Ayrı Teknik Ünitelerinin Tip Onayı ve Piyasa Gözetimi ve Denetimi Hakkında Yönetmelik (AB/2018/858)'in 9 uncu maddesinin beşinci fıkrası ve 13 üncü maddesinin onuncu fıkrası uyarınca Komisyona ve tanınmış üçüncü tarafların kullanımına sunar.

Prosedürler ve testler

MADDE 14- (1) Emisyon tip onayına ilişkin prosedürler, EK-V'teki test ve kontrollerle birlikte tüm idari prosedürleri ve dokümantasyon gerekliliklerini de içerir. EK-V'teki gerekliliklere uygunluğun gösterilmesi amacıyla, varsa imalatçılar onay kuruluşuna bir uygunluk beyanı sunar.

(2) Bu Yönetmeliğin gerekliliklerine uygunluğu göstermek amacıyla yapılacak olan testler; imalatçılar, piyasa gözetimi ve denetimi kuruluşu ile onay kuruluşları tarafından EK-V'teki şekilde yapılır. Bu Yönetmeliğin gerekliliklerine uygunluğu göstermek amacıyla yapılacak olan testler, EK-V'teki şekilde Komisyon ve tanınmış üçüncü taraflarca da yapılabilir. EK-V'in Tablo 1, Tablo 3, Tablo 5, Tablo 7, Tablo 9 ve Tablo 11'indeki bir testin isteğe bağlı olarak yapılabileceğinin belirtilmiş olması durumunda, onay kuruluşu belirtilen testin yapılmasını talep edebilir. EK-V'in Tablo 1, Tablo 3, Tablo 5, Tablo 7, Tablo 9 ve Tablo 11'indeki testler imalatçılar tarafından yapılır. EK-V'in Tablo 2, Tablo 4, Tablo 6, Tablo 8, Tablo 10 ve Tablo 12'sindeki testler piyasa gözetimi ve denetimi kuruluşu, onay kuruluşları, Komisyon ve tanınmış üçüncü taraflarca yapılabilir.

(3) Aşağıda belirtilenlerin tamamı için olmak üzere; prosedürler ve test yöntemleri, idari hükümler, emisyon tip onaylarının değiştirilmesi ve kapsamının genişletilmesiyle ilgili prosedürler ve yöntemler, veri erişimi ve dokümantasyon gereklilikleri, emisyon tip onayı şablonları, imalatın uygunluğu, dolaşımda uygunluk ile piyasa gözetimi ve denetimi ile ilgili hususları düzenleyen uygulama mevzuatının/kararının Avrupa Birliği (AB)'nde yayımlanması halinde bu mevzuat/karar, Bakanlık tarafından yayımlanabilir:

- a) M1 ve N1 kategorisindeki araç tipleri.
- b) M2, M3, N2 ve N3 kategorisindeki araç tipleri.
- c) M2, M3, N2 ve N3 kategorisindeki araç tiplerinde kullanılan motorlar.
- ç) OBM ve OBD sistemleri.
- d) Aşırı emisyon sürücü uyarı sistemi.
- e) Düşük seviye ayıraç sürücü uyarı sistemi.
- f) Kurcalamanın önlenmesi, güvenlik ve siber güvenlik sistemleri.
- g) Yedek kirlilik kontrol sistem tipleri ve bunların parçaları.
- ğ) Parçacık emisyonları açısından fren sistemi tipleri ve bunların yedek parçaları.
- h) Lastik aşınması açısından C1, C2 ve C3 sınıfı lastikler.
- ı) Diğer aksam tipleri ve bunların yedek parçaları.
- i) M1 ve N1 kategorilerindeki araçlar için CO2 emisyonları, yakıt ve elektrik enerjisi tüketimi, elektrik menzili ve gücün belirlenmesi, OBFCM cihazlarına ilişkin hükümler.
- j) M2, M3, N2 ve N3 kategorisindeki araçlar için CO2 emisyonları, yakıt ve elektrik enerjisi tüketimi, sıfır emisyon menzili, elektrik menzili ve gücün belirlenmesi, O3 ve O4 kategorisindeki römorkların enerji verimliliği, OBFCM cihazlarına ilişkin hükümler.

(4) Aşağıdakileri belirlemek üzere; emisyon tip onayı, dolaşımda uygunluk, imalatın uygunluğu ile piyasa gözetimi ve denetimi ile ilgili uygulama mevzuatının/kararının AB’de yayımlanması halinde bu mevzuat/karar, Bakanlık tarafından yayımlanabilir:

- a) Gerçek dünya sürüşündeki olağan kullanıma uygun olarak laboratuvar ve yolda egzoz emisyonlarını ölçme yöntemleri ve gerçek sürüş emisyonlarını doğrulamak için taşınabilir emisyon ölçüm sistemlerinin kullanımı.
- b) Bir motorlu aracın CO2 emisyonlarını, yakıt ve elektrik enerjisi tüketimini, sıfır emisyon menzilini, elektrik menzilini ve gücünü belirleme yöntemleri.
- c) Vites değiştirme göstergeleri için yöntemler, gereklilikler ve teknik özellikler.
- ç) O3 ve O4 kategorisindeki römorkların enerji verimliliğini belirleme yöntemleri.
- d) Karter emisyonlarını ölçme yöntemleri.
- e) Buharlaştırma emisyonlarını ölçme yöntemleri.
- f) M2, M3, N2 ve N3 kategorisindeki araçlar için olan yöntemler dâhil olmak üzere fren parçacık emisyonlarını, gerçek sürüşte fren parçacık emisyonları ve rejeneratif frenlemeyi ölçme yöntemleri.
- g) Lastik aşınmasını ölçme yöntemleri.
- ğ) Batarya dayanıklılığına ilişkin asgari performans gerekliliklerine uyumu değerlendirme yöntemleri.
- h) OBFCM cihazlarının, OBD ve OBM sistemlerinin ve bu tür cihaz ve sistemlerin sensörlerinin performansının yanı sıra bu tür cihaz ve sistemler tarafından kaydedilen verilerin araç dışı iletişimini sağlamak için uyumluluk eşikleri de dahil olmak üzere yöntemler, gereksinimler ve testler.
- ı) Sürücü uyarı sistemlerinin özellikleri ve performansı, yönlendirme yöntemleri ve bunların çalışmasını değerlendirme yöntemleri.
- i) Orijinal ve yedek kirlilik kontrol sistemlerinin işleyişini, etkinliğini, yenilenmesini ve dayanıklılığını değerlendirme yöntemleri.
- j) Zafiyet analizi ve kurcalama koruması yöntemi dâhil olmak üzere 4 üncü maddenin beşinci fıkrasına uyumu sağlama ve değerlendirme yöntemleri.
- k) 5 inci maddedeki adlandırmalar kapsamında onaylanan araç tiplerinin işleyişini değerlendirme yöntemleri.
- l) 8 inci maddedeki küçük ve ultra küçük ölçekli imalatçılar tarafından imal edilen araçlar için geçerli olan emisyon tip onaylarına ilişkin gerekliliklere uyumu değerlendirme yöntemleri ve bu araçlar için test prosedürleri.
- m) 9 uncu maddenin birinci ve ikinci fıkralarına uygunluk kontrolleri ve çok aşamalı araçlar için test prosedürleri.
- n) Test ekipmanına yönelik performans gereklilikleri.
- o) Testlerde kullanılan referans yakıtların özellikleri.
- ö) Yanıltıcı cihazların ve yanıltma stratejilerinin bulunmadığını tespit etme yöntemleri.
- p) EVP için format, veri ve verilerin araç dışına iletilmesi yöntemleri, araç tipi hakkında çevresel verilerin araç içinde gösterilmesi yöntemleri ve münferit aracın çevresel performansı.
- r) Emisyon tip onayı, imalatın uygunluğu, dolaşımda uygunluk ile piyasa gözetimi ve denetimine ilişkin idari ve belge gereklilikleri.
- s) Uygun olan yerde raporlama yükümlülükleri.

(5) Üçüncü ve dördüncü fıkralardaki uygulama mevzuatı/kararı, AB’de yayımlanması halinde bu mevzuat/karar,

Bakanlık tarafından yayımlanabilir.

(6) Üçüncü ve dördüncü fıkralardaki uygulama mevzuatı/kararı; üçüncü fıkranın (a) ile (j) bentleri arasında belirtilen bir veya daha fazla unsuru, dördüncü fıkranın (a) ile (s) bentleri arasında belirtilen bir veya daha fazla unsurla birlikte kapsar.

(7) Üçüncü ve dördüncü fıkralarda belirtilen ve M1 ve N1 kategorileriyle ilgili olan uygulama mevzuatı/kararı hususunda, kirletici egzoz emisyonlarını ve buharlaşma emisyonlarını ölçme yöntemleri, söz konusu uygulama mevzuatının/kararının kabul edildiği anda 28/12/2021 tarihli ve 31703 mükerrer sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Hafif Yolcu ve Ticari Araçlardan Çıkan Emisyonlar (Euro 5 ve Euro 6) Bakımından ve Araç Tamir ve Bakım Bilgilerine Erişim Konusunda Motorlu Araçların Tip Onayı ile İlgili Uygulama Usul ve Esaslarına İlişkin Tebliğ (Tebliğ No: SGM-2021/29)’de yer alan yöntemleri yansıtır.

(8) Üçüncü fıkranın (a) bendindeki M1 ve N1 kategorilerindeki araçlar için aşağıda belirtilen uygulama mevzuatının/kararının AB’de yayımlanması halinde bu mevzuat/karar, Bakanlık tarafından yayımlanabilir:

- a) Dördüncü fıkranın (a), (d), (e), (i), (n), (o), (ö), (p), (r) ve (s) bentlerinde belirtilen kirletici emisyonlar.
 - b) Dördüncü fıkranın (b), (c) ve (h) bentlerinde belirtilen CO2 emisyonlarını, yakıt ve elektrik enerjisi tüketimini, sıfır emisyon menzili, elektrik menzili, araç gücünü ve OBFCM cihazlarının performansını belirleme yöntemleri.
 - c) Dördüncü fıkranın (h) ve (i) bentlerinde belirtilen OBM ve OBD sistemleri.
- (9) Üçüncü fıkranın (b) ve (c) bentlerindeki M2, M3, N2 ve N3 kategorilerindeki araçlar ve bunların motorları ile O3 ve O4 kategorisindeki römorklar için aşağıda belirtilen uygulama mevzuatının/kararının AB’de yayımlanması halinde bu mevzuat/karar, Bakanlık tarafından yayımlanabilir:
- a) Dördüncü fıkranın (a), (d), (i), (n), (o), (ö), (p), (r) ve (s) bentlerinde belirtilen kirletici emisyonlar.
 - b) Dördüncü fıkranın (b), (ç) ve (h) bentlerinde belirtilen CO2 emisyonlarını, yakıt ve elektrik enerjisi tüketimini, sıfır emisyon menzili, elektrik menzili, araç gücünü ve OBFCM cihazlarının performansını belirleme yöntemleri.
 - c) Dördüncü fıkranın (h) ve (i) bentlerinde belirtilen OBM ve OBD sistemleri.

Mevzuata uyum sağlanması

MADDE 15- (1) Teknik ilerlemeyi dikkate alarak aşağıdaki hususlar ile uyumlu gerekli mevzuatı 16 ncı maddeye uygun olarak oluşturmak ve kabul etmek üzere Türkiye’de Bakanlık yetkilidir:

- a) 5 inci madde kapsamında, imalatçılar için yenilikçi teknolojilere dayalı ek seçenekler ve adlandırmalar getirilmesi.
- b) 3 üncü ve 8 inci maddeler kapsamında M2, M3, N2 ve N3 kategorilerindeki araçların küçük ölçekli imalatçıları için özel kuralların belirlenmesi.
- c) Uygun olduğu yerlerde, EK-I'in Tablo 2'sindeki M2, M3, N2 ve N3 kategorilerindeki araçlardan kaynaklanan formaldehit için emisyon sınırlarının belirlenmesi.
- ç) "Euro 7" araçlarının test edilmesi sırasında toplanan veriler dikkate alınarak; M2, M3, N2 ve N3 kategorilerindeki araçlar için test koşullarına ilişkin EK-III'ün Tablo 2'sinde yer alan şartların belirlenmesi.
- d) "Euro 7" frenler veya lastikler test edilirken toplanan veriler temelinde test koşullarıyla ilgili EK-III'ün Tablo 4 ve Tablo 5'lerinde yer alan şartların belirlenmesi.
- e) M2, M3, N2 ve N3 kategorisindeki araçların egzoz emisyonları test edilirken toplanan veriler temelinde, EK-IV Tablo 2'de dayanıklılık çarpanlarının belirtilmesi.
- f) Test gerekliliklerinin uygulanması ve beyanlara ilişkin EK-V'te yer alan şartların belirlenmesi.

(2) Bir BM/AEK regülasyonu veya bir global teknik regülasyon için yapılan önerge ya da BM/AEK regülasyonunda veya global teknik regülasyonda değişiklik yapılmasına dair önerge kabul edildiğinde; zorunlu olarak uygulanacak yeni BM/AEK regülasyonlarının eklenmesi veya zorunlu uygulanan BM/AEK regülasyonu seviyesinin güncellenmesi amacıyla, teknik ilerleme dikkate alınarak 16 ncı maddeye göre bu Yönetmeliği aşağıdaki şekilde değiştirecek olan mevzuatın AB'de yayımlanmasını müteakip bu mevzuat Bakanlık tarafından yayımlanabilir:

- a) En son teknolojiye uygun olarak fren parçacık emisyon sınırlarının EK-I'de belirtilmesi ve uygunsa sırasıyla EK-I'deki Tablo 5, Tablo 6, Tablo 7 ve Tablo 8'in değiştirilmesi dâhil, Araç Regülasyonlarının Uyumlaştırılması hakkında Birleşmiş Milletler Dünya Forumunda (BM WP.29) gerçekleştirilen çalışmalara atıfta bulunulması ve araç kategorilerine ve aktarma organı teknolojilerine bağlı olarak farklı sınırların veya kriterlerin hüküm altına alınması.
- b) BM WP.29'un çalışmasına atıfta bulunularak EK-I'de lastik tipleri için aşınma sınırlarının belirtilmesi.
- c) Özellikle küçük araçlarda, en son teknoloji ve batarya mimarileri ile kullanım alanları dikkate alınarak, EK-II'deki bataryaların asgari performans gerekliliklerinin belirlenmesi ve batarya performansına ilişkin olarak tüm araç kategorileri için kilometre ve ürün ömrü gibi kriterlerin dikkate alınması.

(3) İkinci fıkranın birinci cümlesinin istisnası olarak, BM WP.29 yeknesak hükümler benimsemediği durumda EK-I'de belirtilen lastik tipleri için aşınma sınırlarını belirleyerek ve uygun durumda BM WP.29'a atıf yaparak, C1, C2 ve C3 sınıfı lastikler için teknik ilerlemeyi dikkate alarak, gerekli mevzuatı 16 ncı maddeye uygun olarak mevzuatın AB'de yayımlanmasını müteakip bu mevzuat, Bakanlık tarafından yayımlanabilir.

(4) BM WP.29'un C1, C2 ve C3 sınıfı lastikler için yeknesak hükümler benimsemediği durumda, lastik aşınmasının ölçülmesine yönelik bir yöntem geliştirmek ve en son teknolojiye uygun mevcut yöntemlere dayalı olarak lastikler için aşınma sınırlarını tanımlamak üzere mevzuatın AB'de yayımlanmasını müteakip bu mevzuat, Bakanlık tarafından yayımlanabilir.

BEŞİNCİ BÖLÜM

Genel Hükümler

Uygulama mevzuatı

MADDE 16- (1) Bakanlık, bu maddede belirtilen şartlar dahilinde bu Yönetmeliğin uygulaması ile ilgili gerekli alt düzenlemeleri yapmaya yetkilidir.

(2) 15 inci maddenin birinci ve ikinci fıkralarında belirtilen mevzuatın AB’de yayımlanması halinde bu mevzuat, görev ve sorumluluk alanına göre Bakanlık tarafından yayımlanabilir.

(3) 14 üncü maddenin üçüncü, dördüncü, beşinci, sekizinci ve dokuzuncu fıkralarının, 15 inci maddenin ve bu maddenin ikinci fıkrasının istisnası olarak; bu Yönetmelik kapsamında ilgili uygulama mevzuatının AB’de yayımlanmış ancak Türkiye’de yayımlanmamış olması durumunda; bu Yönetmelikte belirtilen uygulama tarihleri dikkate alınarak, AB’de yayımlanan ilgili mevzuat bu Yönetmeliğin amaçları bakımından uygulanabilir.

(4) Motorlu Araçlar ve Römorkları ile Bunların Aksam, Sistem ve Ayrı Teknik Ünitelerinin Tip Onayı ve Piyasa Gözetimi ve Denetimi Hakkında Yönetmelik (AB/2018/858)’in 82 nci maddesinin dördüncü fıkrası, 86 ncı maddesinin birinci, beşinci, yedinci ve dokuzuncu fıkraları ile 87 nci maddesinin ikinci, üçüncü, dördüncü ve beşinci fıkraları, bu Yönetmeliğin uygulaması kapsamında da geçerlidir.

Komite

MADDE 17- (1) Bu Yönetmeliğin uygulanması ile ilgili hususlar, 11/1/1997 tarihli ve 22874 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Tekerlekli Araçlar ile Bu Araçlara Takılan ve/veya Araçlarda Kullanılan Aksam ve Parçalar ile İlgili Teknik Mevzuatın Uygulanmasına Dair Yönetmelik ile oluşturulan Motorlu Araçlar Teknik Komitesi (MARTEK) tarafından görüşülebilir. MARTEK tavsiye niteliğindeki görüşünü Bakanlığa bildirebilir.

ALTINCI BÖLÜM

Çeşitli ve Son Hükümler

Diğer hükümler

MADDE 18- (1) Bu Yönetmelik hükümlerinde herhangi bir tereddüt hasıl olması durumunda, bu Yönetmeliğin dikkate aldığı (AB) 2024/1257 sayılı Avrupa Parlamentosu ve Konsey Tüzüğü’nün değişiklikleri dâhil orijinal metni esas alınır.

(2) Bu Yönetmelikte belirtilen zorunlu uygulama tarihlerinden sonra AB tip onayı verilmeye başlanıncaya kadar 21/4/2009 tarihli ve 27207 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Hafif Yolcu ve Ticari Araçlardan Çıkan Emisyonlar (Euro 5 ve Euro 6) Bakımından Motorlu Araçların Tip Onayına İlişkin Yönetmelik ((AT) 715/2007)’e göre rapor düzenlemek üzere yetkilendirilmiş, AB üyesi ülkelerin de teknik servisleri dahil olmak üzere teknik servisler tarafından düzenlenen raporlar kabul edilir.

(3) Bu Yönetmeliğin esas aldığı (AB) 2024/1257 sayılı Avrupa Parlamentosu ve Konsey Tüzüğü ve değişiklikleri kapsamında AB’de uygulanan geçiş hükümleri, bu Yönetmeliğin amaçları bakımından uygulanabilir.

Avrupa Birliği mevzuatına uyum

MADDE 19- (1) Bu Yönetmelik, motorlu araçlardan çıkan emisyonlar ve batarya dayanıklılığı (Euro 7) bakımından motorlu araçların ve motorlarının ve bu araçlar için tasarlanan sistem, aksam ve ayrı teknik ünitelerin tip onayı hakkındaki (AB) 2024/1257 sayılı Avrupa Parlamentosu ve Konsey Tüzüğü dikkate alınarak Avrupa Birliği mevzuatına uyum çerçevesinde hazırlanmıştır.

Uygulama takvimi

GEÇİCİ MADDE 1- (1) Bu Yönetmelik;

- a) Tip onayı verilen M1 ve N1 kategorilerindeki; ilk defa tip onayı alacak araçlar ile bu araçlara yönelik aksam, sistem ve ayrı teknik üniteler için 28/11/2026 tarihine kadar, tip onayı mevcut araçlar ile bu araçlara yönelik aksam, sistem ve ayrı teknik üniteler için 28/11/2027 tarihine kadar,
- b) Tip onayı verilen M2, M3, N2, N3, O3 ve O4 kategorilerindeki; ilk defa tip onayı alacak araçlar ile bu araçlara yönelik aksam, sistem ve ayrı teknik üniteler için 28/5/2028 tarihine kadar, tip onayı mevcut araçlar ile bu araçlara yönelik aksam, sistem ve ayrı teknik üniteler için 28/5/2029 tarihine kadar,
- c) İlk defa tip onayı alacak C1 sınıfı lastikler için 30/6/2028 tarihine kadar, ilk defa tip onayı alacak C2 sınıfı lastikler için 31/3/2030 tarihine kadar ve ilk defa tip onayı alacak C3 sınıfı lastikler için 31/3/2032 tarihine kadar,
- ç) Küçük ölçekli imalatçılar tarafından imal edilen M1 ve N1 kategorilerindeki araçlar için 30/6/2030 tarihine kadar ve küçük ölçekli imalatçılar tarafından imal edilen M2, M3, N2 ve N3 kategorilerindeki araçlar için 30/6/2031 tarihine kadar,

zorunlu olarak uygulanmaz.

Yürürlük

MADDE 20- (1) Bu Yönetmelik yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 21- (1) Bu Yönetmelik hükümlerini Sanayi ve Teknoloji Bakanı yürütür.

Ekleri için tıklayınız